

Oude Begraafplaats Purmerend

Nieuwstraat 90

1441 CN Purmerend Noord Holland

www.oudebegraafplaatspurmerend.nl

Nieuwsbrief Voorjaar 2024

Afscheid van Alex Vallentgoed

Met een mengeling van weemoed en dankbaarheid neemt Alex Vallentgoed, afscheid van zijn rol als vrijwilliger op de Oude Begraafplaats. Na meer dan twee decennia van onvermoeibare inzet heeft Alex besloten om deze fase van zijn leven af te sluiten.

Alex heeft ons gevraagd of wij dit stukje met jullie willen delen:

Afscheid als vrijwilliger.

Er is een tijd van komen en een tijd van gaan. Na meer dan 23 jaar actief te zijn geweest als vrijwilliger op de Oude Begraafplaats, heb ik besloten te stoppen. Eerder al verliet ik het bestuur. Terugkijkend heb ik met veel plezier gewerkt aan dit mooie monument. Samen met al de vrijwilligers is er iets moois neergezet waar we als groep trots op kunnen zijn en waar we veel waardering voor krijgen.

De tijd is aangebroken om me meer bezig te houden met mijn andere hobby's. Ik zal nog wel naar de Oude Begraafplaats gaan, maar dan voor de koffie en op de open dagen of gewoon er overheen lopen en genieten van het resultaat van het vele werk.

Ik wens het huidige bestuur en de vrijwilligers het allerbeste toe, en hoop dat ze zich nog vele jaren inzetten voor dit mooie monument.

Alex Vallentgoed

Namens het huidige bestuur en alle vrijwilligers willen we Alex van harte bedanken voor zijn bijdrage. Hij heeft 23 jaar geleden, samen met Jan Kramer, de basis gelegd voor alles wat we vandaag de dag op de Oude Begraafplaats zien. Hun toewijding en passie hebben het hart van dit monument gevormd, en we zullen hun nalatenschap koesteren terwijl we doorgaan met ons werk. We wensen Alex het allerbeste toe in zijn volgende hoofdstuk van het leven, vol nieuwe avonturen en vervulling van zijn andere passies.

Botten “herbegraven”

Bij de werkzaamheden naast de begraafplaats zijn opnieuw botten gevonden. We hadden de heren gevraagd ons te waarschuwen als ze botten zouden vinden. Dat hebben we geweten: ze brachten maar liefst vier kratten vol. Met eerbied en respect hebben we de botten opnieuw begraven in de knekelput.

Bijzondere paddenstoel

Op de begraafplaats, waar de zonnestralen speels door de bladeren dansten, groeide een bijzondere paddenstoel genaamd het Morielje. Dit kleine wezen was geen gewone paddenstoel; het was een wonder van de natuur.

Het Morielje is klein en bescheiden, maar zijn schoonheid is onmiskenbaar. Zijn hoed lijkt op een delicaat kantwerk, gevormd door de handen van de natuur zelf. In plaats van de traditionele 'paraplu'-vorm die veel paddenstoelen hebben, heeft de morielje een complexe, gedraaide structuur met diepe groeven en richels. Deze kenmerkende vorm heeft de paddenstoel de bijnaam 'het sponzige wonder' opgeleverd.

Het Morielje is niet alleen mooi, wat het Morielje nog specialer maakt, is zijn voedingswaarde en smaakprofiel. Deze paddenstoel heeft een unieke, aardse smaak en een stevige,

vlezige textuur. Het wordt vaak beschouwd als een delicatessie in de culinaire wereld en wordt gewaardeerd om zijn vermogen om smaken te versterken en gerechten te verrijken.

Het verzamelen van Morielje is een populaire activiteit onder paddenstoelenliefhebbers en culinaire fijnproevers, maar het is belangrijk om voorzichtig te zijn bij het oogsten en consumeren van wilde paddenstoelen. Het is altijd aan te raden om een ervaren paddenstoelenkenner te raadplegen om ervoor te zorgen dat je de juiste soort Morielje plukt, aangezien sommige soorten giftig kunnen zijn als ze niet goed worden geïdentificeerd.

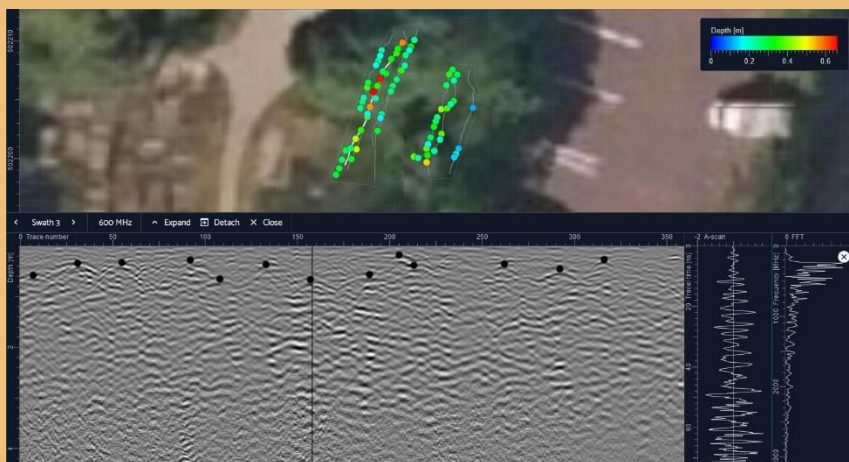

De Poort

De oude poort van de begraafplaats is een "gemeente monument" waar we trots op mogen zijn. Tijdens de werkzaamheden naast de begraafplaats is er een onbekende tegen de linker pilaar van het hek aangereden. We hebben, zodra we hier achter kwamen, de gemeente op de hoogte gesteld. Gelukkig heeft de gemeente in goed overleg de poort weer laten restaureren, door een metselaar die gebruik maakt van de oude technieken, zoals gebruikelijk was in die tijd. Dankzij die beslissing is de poort in zijn originele en oude stijl hersteld. De poort ziet er weer als vanouds uit.

Geofysisch onderzoek

In januari 2023 werd er een geofysisch onderzoek uitgevoerd op de begraafplaats. De hoofdreden voor dit onderzoek was om te achterhalen of er meer kinderen begraven lagen op het kinderveld. Helaas kwam dit niet goed naar voren uit het onderzoek. Desondanks heeft het onderzoek wel duidelijkheid verschaft over bijvoorbeeld de oorspronkelijke ligging van de begraafplaats.

Over de kindergraven stond het volgende in het rapport:

Kindergraffes:

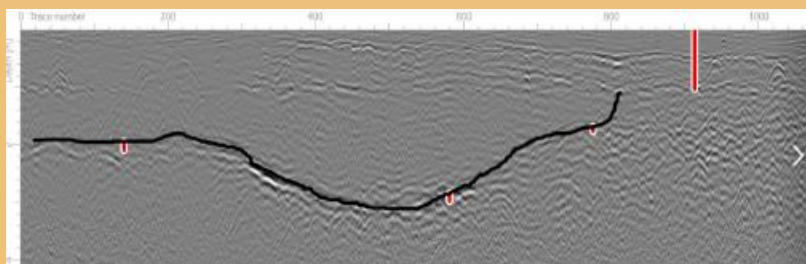
Er zijn diverse meetlijnen geplaatst bij de hoek van de kindergraffes. Zoals uit onderstaande profielen blijkt is deze deellocatie sterk verstoord, maar zijn er géén duidelijke reflecties zichtbaar. Dit heeft mogelijk te maken met een aantal feiten:

- Zeer verstoord vanwege de graaf- en ruimwerkzaamheden zelf*
- Geen kisten gebruikt bij begravingen*
- Zeer kleine kinderen en doodgeborenen*

bestaan grotendeel uit vergankelijker kraakbeen in vergelijking met volwassenen.

Er zijn in sommige lijnen wel wat reflecties/hyperbolen aan te duiden, maar deze zijn allen ondiep !!! (<0,5m-mv)

In het stukje over de laagovergangen komt heel mooi naar voren dat de begraafplaats voor +- 1825 kleiner is geweest, onder andere de geul om de eerste begraafplaats is nog duidelijk te zien.

Laagovergangen:

De identificeerbare laagovergangen zijn zoveel als mogelijk weergegeven. Op onderstaande afbeelding is deze duidelijk te zien. Deze diepere laagovergang is in meerdere profielen zichtbaar.

Door deze aan te geven met een kleur in diepteverschil wordt het ondergrondse reliëf enigszins duidelijk. Deze heeft hoogst waarschijnlijk te maken met de herinrichting van de oude begraafplaats. Door de herinrichting van het voormalig bastion en de herinrichting/uitbreiding van de begraafplaats zelf heeft ertoe geleid dat de locatie zeer sterk verrommeld is. Er is veel met grond heen en weer geslept.

Afbeelding 14: *bovenaanzicht diepteverloop*

Indien u nieuwsgierig bent naar het volledige rapport van het onderzoek, kunt u een inblikexemplaar vinden op de begraafplaats zelf, wanneer er vrijwilligers aanwezig zijn, of bij de kraam tijdens onze opendagen.

Uitgelicht:

“De oude Begraafplaats bestaat 360 jaar”

De 17e eeuw betekende een tijdperk van intensieve ontwikkeling in de omliggende polders, zoals de Beemster, Wormer en Purmer. Purmerend en haar markt groeiden in snel tempo. Met goedkeuring van de Staten van Holland besloot het stadsbestuur tot uitbreiding van het gebied tussen de Where, Looiersplein, Nieuwstraat en Plantsoengracht. Deze uitbreiding viel samen met een herinrichting van de Kaasmarkt. Helaas betekende deze ontwikkeling dat er geen ruimte meer overbleef voor uitbreiding van het kerkhof ten zuiden van de kerk.

Een alternatieve locatie moest worden gevonden om de overledenen van Purmerend te begraven. Na uitgebreid zoeken werd in 1664 eindelijk een geschikte locatie gevonden en toegewezen.

In dat jaar werd besloten om een begraafplaats aan te leggen aan de buitenrand van de nieuwe schans, het verdedigingswerk van Purmerend op het oostelijke bastion, daar ligt het nu nog steeds, als stille getuige van onze geschiedenis en de mensen die hier hun laatste rustplaats hebben gevonden.

Tot aan 1960 werd hier begraven. Echter, tegen het einde van de vorige eeuw verkeerde de begraafplaats in een deplorabele toestand. In de jaren '80 werd zelfs gesproken over het ruimen ervan, maar gelukkig is dat nooit uitgevoerd. De gemeente Purmerend is de eigenaar van de begraafplaats.

In 2013 werd de Stichting SBOP (Stichting Behoud en Herstel Oude Begraafplaats Purmerend) opgericht door de initiatiefnemers Alex Vallentgoed en Jan Kramer. Sinds 2001 hadden zij zich al bekommerd om het lot van deze vergeten dodenakker. De doelstelling van de stichting is duidelijk: het behouden van de Oude Begraafplaats en haar individuele monumenten. Dit is echter alleen mogelijk met de hulp van onze vrijwilligers, die elke woensdagochtend actief zijn op de begraafplaats. Zij zetten zich in voor het behoud van dit unieke stukje cultuurhistorisch erfgoed van Purmerend.

Dit jaar vieren we met trots het 360-jarig bestaan van onze geliefde begraafplaats. Om deze mijlpaal te eren, wilden we iets bijzonders doen. Het idee ontstond om een rouwstoet te organiseren, als een eerbetoon aan ons rijke verleden. We waren enthousiast om deze stoet te laten plaatsvinden als de opening van de Open Monumentendag.

Met dit doel voor ogen zijn we aan de slag gegaan en hebben we zelfs een prachtige rouwkoets weten te verwerven. Het enthousiasme was groot, maar al snel kwamen we voor uitdagingen te staan. Het organiseren van een dergelijk evenement vergt veel tijd en energie, en de benodigde vergunningen bleken een struikelblok te zijn, vooral gezien de drukte in deze periode. Daarom hebben we besloten ons plan bij te sturen.

In plaats van een rouwstoet organiseren, zullen we de koets op een prominente manier tentoonstellen tijdens de **Open Monumentendag op 14 en 15 september 2024**. Dit biedt ons de kans om het publiek te laten kennismaken met deze prachtige historische vondst. De koets staat nu al op de begraafplaats, dus je kunt ook al vast een even spieken, op **1 juni 2024** tijdens "**de dag van de begraafplaats**" al is hij dan nog niet klaar.

We hebben al veel waardevolle informatie gevonden over de herkomst van onze koets. Het blijkt dat de koets afkomstig is van de "Wagenfabrik H.G. Schreiber" uit het Duitse plaatsje Rheydt en dateert uit de periode tussen 1870 en 1890. We hebben bezoek gehad van iemand die al veel oude dingen heeft gerestaureerd, en gelukkig zijn bijna alle onderdelen van de koets origineel, wat het een waardevol stuk erfgoed maakt. Hij heeft de koets bekeken en heeft ons overspoeld met boeiende verhalen en uitgebreide uitleg. Deze verhalen vertellen we graag tijdens rondleiding op de Open Monumentendag.

Voor het uitvoeren van onderhouds- en herstelwerkzaamheden aan de oude begraafplaats en de koets hebben we de hulp nodig van vrijwilligers. Of het nu gaat om schilderen, schuren, timmeren, onkruid wieden of groenonderhoud, elk beetje hulp is van onschatbare waarde. Laten we samenwerken om deze unieke kans te grijpen en onze prachtige koets te laten schitteren tijdens de Open Monumentendag.